

Отчет за работата на Общински исторически музей гр. Брезник за 2024г.

Настоящият отчет има за цел да даде изчерпателна информация за свършеното през 2024-та с постигнатите резултати или неуспехи на музейните работници в изпълнение на отговорните задачи по изучаване, опазване, представяне и популяризиране на културно наследство в региона.

Отчетът на ОИМ–Брезник за изтеклата 2024 година е изготвен въз основа на предоставените от служителите на музея и уредниците отчети, на годишния план за работа на музея през 2024г.

Следвайки логиката на годишния план основните дейности, по които сме работили през 2024 г са :

ЕКСПОЗИЦИОННА ДЕЙНОСТ

1. **Постоянна експозиция** – Постоянни експозиции в изложбените зали на обект «Класно училище», «Етнография» и « Възраждане». В зала Военен клуб временна експозиция - „Брезничани и V-ти конен полк във войните за национално обединение на България”.

Временни експозиции

През 2024год. бяха представени следните временни експозиции и изложби:

1. Изложба „Сурова в Брезнишко“ експонирана в Минна дирекция – гр.Перник.
2. Изнесена изложба на паметника на Васил Левски по случай 19-ти февруари – „Времето в хората и хората във времето” .
3. Изложба от рисунки посветени на 3-ти март „Освобождението на България” през погледа на децата от Брезнишко.
4. «Традиция и модерност - Облеклото на децата и градското облекло от Брезник в края на XIX средата на XXв“.

Проведени Европейска нощ на музеите, Европейски дни на наследството, Видовден.

1. Ретро дефиле „Спомен за бъдещето“/ децата на Брезник представят облеклото на своите връстници от преди повече от 100 години/ и експониране на няколко дюкяна на централната улица, потапящи ни в атмосферата на Брезнишката чаршия от края на 19-ти и средата на 20-ти век.

2. Честване по повод 115 години от установяване на 5ти конен полк в гр.Брезник, 90 години от построяването на Дом на народната армия и откриване на клуба на Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва и съюза на военноинвалидите гр.Брезник.

3. Дни на отворени врати - Националните празници, Видовден, Петков ден, Ден на будителите.

Гостуващи изложби в ОИМ Брезник:

Зала „Класно училище“:

1. Гостуваща изложба на НМ - Земята и хората “Умни минерали за умни телефони”
2. Гостуваща изложба на ИМ - Батак „Батак-1876г. „Хроника на една безсмъртна пролет“.
3. Гостуваща изложба на НЗМ - София – „България – страната на маслодайната роза“.
4. Гостуваща изложба в Цинцарската къща на ИМ - Велинград „Армъните в България“.

Зала „Военен клуб“:

1. „Поезията на камъка“ – Национален Музей „Земята и хората“ гр.София.
2. «Естествените влакна – фактори на цивилизацията» - Национален Земеделски Музей София.

Музеят разширява тематичния обхват на мобилните си изложби, които могат да гостуват в зала или на открито в читалищата, училища, детски градини, институции. Таблата са 70/100 см., от 5 до 12 бр., които се разполагат на стативи или закачат на стена. Това са мобилните изложби:

- Сръбско –българската война от 1885г. и боят край Брезник.
- Пътят на артефактите до музейната витрина.
- Просветата в Брезник и Брезнишко- края на XVIII- средата на XX век.
- Стоян Миленков- всенародния цар на горчивия смях.
- Героите от Брезнишко в Балканската и Първата световна война.
- Брезничани и 5-ти конен полк във войните за национално обединение.
- За чест и слава- войнишки паметници от Брезнишко.
- Сурова в Брезнишко.
- Брезник в края на 19 век – средата та 20 век през фотообектива- хора, къщи, работилници.
- Средновековни църкви и манастири .
- Традиция и модерност.

Изготвени видеофилми –с продължителност 10-20 мин.

1. Сръбско –българската война от 1885г. и боят край Брезник- на български и на английски език;
2. Стоян Миленков- първият български рапър - на български и английски език;
3. Недвижими културни ценности в Брезник и Брезнишко – с национално значение „Историята разказва“ – на български и английски език;
4. Пътят на артефактите до музейната витрина „Изгубения свят“ – видеурок.

5. "Традиция и модерност", който представя промените на модата у нас в края на XIX и средата на XX век.

СЪБИРАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ (НОВИ ПОСТЪПЛЕНИЯ ВЪВ ФОНДА НА МУЗЕЯ)

Придобиването на нови ДКЦ в ОИМ-Брезник се основава изключително на дарения. Както през 2023г., така и през 2024 год. бележим ръст на дарения и новопостъпили културни ценности. Анализирайки постъпленията ще отделим заслуженото внимание и благодарност на дарителите за техните дарения.

През 2024 г. в ОИМ - Брезник бяха обработени и инвентирани 377 нови движими културни ценности, от които:

Етнография – 229 инв. единици;

НИБ - 10 инв.единици;

ННИБ – 138 инв.единици;

Обработка на новопостъпилите д.к.ц. – провеждане на комисии за идентификация и фондови комисии.

Представените материали на оценителните комисии са обработени според нормативните изисквания – попълване на временни разписки, приемно-предавателни актове и изготвяне на експертни заключения. Ново постъпилите материали се разпределят по отдели както следва :

Фондови и идентификационен Протокол № 1/2024г. в съответните отдели са постъпили:

✓ отдел „ЕТНОГРАФИЯ
единици

Общо: 229 фондови

✓ **Нова история на България**

Общо: 9 фондови единици

✓ **ННИБ**
единици

Общо: 138 фондови

Всички вещи, снимки, документи са обработени, снимани, сканирани, изготвени идентификационни паспорти, протоколи и инвентирани от уредниците Георги Иванов, Ваня Димитрова и Станислава Малинова.

Анализ на съхраняваното във фондовете на музея до този момент не е направен, на базата на който да бъде провеждана целенасочена издирвателска и събирателска дейност за попълване на празнотите за съответните периоди.

В бъдеще усилията трябва да се съсредоточат към попълване фонда на отдел Археология..

Нужни са повече активност и резултати в това направление, чрез работа на терен. През 2025г. ще продължи издирването и събирането на материали, свързани с икономическото, обществено-политическото и културното развитие на града и региона.

Благодарим за мъдростта и щедростта на нашите дарители, които обогатиха фонда на музея с нови предмети, снимки, документи, разкриващи нови моменти от историята и културата на Граово.

Научно-популяризаторска, културно – информационна и изследователска дейност.

ОИМ Брезник продължава да дава своя принос в културния живот на града и социалното общуване. За целта:

- Актуализирахме екскурзоводската беседа за постоянна експозиция.
- Организирахме и провеждаме тематични беседи с деца, традиционните срещи свързани с календарните празници.
- Проведе се урок посветен на Априлското въстание с ученици от СУ „Васил Левски“ Брезник в „Класно училище“.
- По повод 24 май в „Класно училище“ се проведе урок „За буквите“ с ученици от СУ „Васил Левски“ Брезник.
- „Европейската нощ на музеите,, - съвместно с Националния Земеделски музей София занимавания с деца и Детски пленер с художниците Сашо и Дария Евтимови.
- Проведохме детско ревю – изложба «Традиция и модерност - Облеклото на децата от Брезник в края на XIX средата на XXв“, 30 май 2024г.
- Наградихме с грамоти децата взели участие в детското ревю – изложба «Традиция и модерност».
- Проведохме великденска работилница/ работа с деца – боядисване на яйца/
- Проведохме театрална работилница със специалното участие на Драматичен театър "Боян Дановски" - гр. Перник.
- Организирахме и проведохме Лятна академия / всяка сряда на м.август – работа с деца, изработване на различни съдове и фигурки от глина на ръка и на гърнчарско колело, рисуване и оцветяване на различни рисунки с художниците Даря и Сашо Евтимови/.
- Петковден- Духовен празник на града / Детско ретро ревю - дефиле до църквата „Св.Петка“/.
- Ден на народните будители. Поднасяне на цветя пред паметника на Васил Левски, изнесена изложба за будители и просветители от миналото експонирана пред сградата на „Класно училище“.
- 139 години от паметната битка в Сръбско-българската война. Подредихме тематична изложба с табла на паметника проследяващи военните действия, а също така беше експонирана и сабя от бойното поле по време на Сръбско – българската война.
- Проведохме VI – та Национална конференция „Общество, култура, образование“ .
- Като част от програмата на провела се в ОИМ - Брезник конференция "Общество, култура, образование" на 28 и 29 ноември, посетихме заедно с гостуващите ни колеги църквата „ Св.Троица“, старото килийно училище и Културно-информационният център на българското малцинство в Босилеград, Сърбия.

Променихме стратегията за годишните си дейности обръщайки се към нашите фондове- изготвяне на електронни инвентарни книги, картотеки- тематични, сканиране, заснемане, реставриране на движимите културни ценности, дни на отворени врати, провеждане на дейности на открито.

Образователни програми през 2024г. проведени в ОИМ - 4 броя

- **Грънчарска работилница** - предназначена е за деца от различните възрастови групи от гр. Брезник.

- ДГ „Брезица“ – гр.Брезник
- СУ „Васил Левски“, гр.Брезник
- ОУ „Христо Смирненски“ с.Ноевци, общ.Брезник.

Учениците и децата се запознават с един от най древните занаяти - грънчарството с помощта на майстор - грънчаря Даря Евтимова. Музеят в Брезник освен с децата от образователните институции в града, успешно привлича и деца от различни детски градини, и училища от град София.

- **Художествено ателие** - Провеждаме Детски пленери - рисуване на различни теми свързани с нашия град /Граовски събор „Видовден – 25 юни и Духовния празник на Брезник “Св.Петка“ – 14 октомври/ с художниците Даря и Сашо Евтимови.

- **Програма „Етнография“** - творчески и занаятчийски занимания. Работа на тъкачен стан. За това занимание ни помага нашият доброволец – баба Данче.

- Разговор с краеведа Емилия Максимова - Граовските традиции от миналото и колко от тях се спазват в днешни дни.

- Фолклорните хора на Граово / Урок с Яна Кираджиева /.

- **Великденско ателие** - В нашето ателие учим децата на традициите свързани с Великден, боядисваме яйца, а след това правим изложба с тях.

Брой групи и вид занимания с деца и ученици през 2024г. в ОИМ Брезник:

- **Класно училище:**

- Деца от Мачирски спорт – София .
- Деца от Рин спорт .
- Ученици от СУ“Васил Левски“ Турция и Португалия по програма Еразъм-78бр.
- Деца НУКК-София.
- Деца от ДГ “Брезица“.
- Ученици от СУ “Йоан Рилски“ - гр.Перник.
- Ученици от ОУ “Христо Смирненски“ - с.Ноевци.

- **Военен клуб:**

- Посещение на ученици от с.Църква, Перник
- Посещение на ученици „Васил Левски“ Брезник и ученици от Португалия по програма „Еразъм“

- Ученици от СУ „Васил Левски“ Брезник – участвали във великденската работилница,

- Посещение на ученици от СУ „Васил Левски“.
- Посещение на ученици от ОУ „Христо Смирненски“.
- Посещение и занимания с деца от Италиански лицей София /работа на грънчарско колело, работа с глина на ръка и рисуване, работа на стан, обличане на народни носии и посещение в църквите „Св.Петка“ и „Св.Георги“/.

- Посещение и занимания с деца от НУКК-София в три последователни дни – 19, 20, 21 юни / работа на гърнчарско колело, работа с глина на ръка и рисуване, работа на стан, обличане на народни носии и посещение в църквите „Св.Петка“ и „Св.Георги“./ - 150бр.
- Посещение на деца от РИН Спорт, София / работа на гърнчарско колело, работа с глина на ръка и рисуване, работа на стан, обличане на народни носии и посещение в църквите „Св. Петка“ и „Св. Георги“/.
- Посещение и разглеждане на експозициите на деца от ЦГ „Брезица“ Брезник.
- Посещение на ученици от Турция по програма „Еразъм“ – 44 броя /24.06.2024г./.
- Посещение на ученици от ОУ „Христо Смирненски“ с. Ноевци и СУ „Васил Левски“, участвали в театралната работилница , гостуваща от театър Перник.

Посетители във Военен клуб за 2024г.: 545бр.

От тях:

Ученици – 361бр.

Възрастни – 127бр.

Чужденци – 57бр. / Турция, Португалия, Япония /

Посетители с билет – 169бр.

Посетители без билет – 376 бр.

Посетители в Класно училище за 2024г.: 686 бр.

От тях:.

Ученици -175бр

Възрастни – 124 бр.

Чужденци – 57бр /Турция ,Португалия и Япония/

Посетители без билет – 550 бр.

Посетители с билети- 136 бр.

Общо посетители в ОИМ Брезник: 1231бр.

Музейни фондове

Общински исторически музей – Брезник няма в своята структура отдел „Фондове“. Уредниците в отделите и счетоводителя изпълняват и тази функция. Те са материално отговорни лица, отговарящи за спазване и прилагане на законовите разпоредби и наредбите на МК за фондовата дейност. Те продължиха да извършват своите ежегодни управленски дейности, свързани със задължителната годишна инвентаризация на ДКЦ. Съобразно Наредба Н-6 на МК по репрезентативния метод бяха проверени фондови единици от всички отдели. Извършена беше инвентаризация и на постоянната музейна експозиция .

Изготвени са протоколи от инвентаризацията. Не бяха установени никакви липси и повреди на ДКЦ.

За подготовката на изложбите, изследователската работа, подготовка на изложбените табла и витрини, изготвяне на тематико-експозиционни планове отговарящите за съответните фондове Ваня Димитрова, Еленка Стоянова, Станислава Малинова подготвиха и изнасяха материалите от фондохранилищата в съответствие с

изискуемите нормативни разпоредби. Заснемане и изготвяне на протокол за състоянието на находките и за резултатите от инвентаризацията.

През 2024г. беше свикана Фондова комисия и се извърши частична инвентаризация на НИБ и ННИБ, частична инвентаризация на фонд Етнография, пълна инвентаризация на фонд Археология, провеждане на комисия за инвентаризация на новопостъпили ДКЦ. Почистване, проветряване и обезпаразитяване на хранилищата и библиотеката. Отделни фондови единици са третирани периодично. Антисептична обработка на помещенията, шкафовете и експозициите. Системни мерки против влага. Ежедневно се наблюдава и вписва в дневник температурата и влажността във фондохранилищата.

През 2024 год. във фонд „Научен архив“ на ОИМ Брезник са обработени 23 папки. Описани са съгласно Номенклатурата за делата и сроковете за съхраняване на документи и са сортирани по теми в папки - дела. Това са документи от Административно-битова и стопанска дейност, Културно-просветна дейност, Събирателска дейност и отчетна документация. Във библиотечния фонд са доописани всички книги предадени ни от „Военен клуб“ ДНА с протокол за приемане - предаване. Общият им брой за 2024год. е 2 310 книги. Описани са в библиотечната книга и в електронен екземпляр.

Фотографска дейност и дейности по консервация

В ОИМ-Брезник няма фотографско и реставрационно ателие. Тези дейности отново се изпълняват от отговарящите за музейните обекти и фондове - Станислава Малинова, Ваня Димитрова, Георги Иванов.

Фотографска дейност/ документиране

Музейните специалисти направиха снимки, сканираха материали, които са записани на DVD и предстои да бъдат предадени във фонда на музея..

В това число:

Вътрешни снимки: на експонати от фонд „Етнография“, постоянната и временни експозиции, на даренията през 2024г., сканиране на снимки и документи от фонд ННИБ. Предстои обработката им с цел използването им в електронните паспорти на експонатите.

Външни снимки: фото документация на всички музейни изложби и мероприятия - Ваканция в музея, детски пленери, изложби на открито, гостуващи изложби.

Доброволческата дейност

Не малка част от публичните дейности на музея - работа с деца в творческите ателиета се извършва от нашите доброволци – художниците Сашо и Даря Евтимови на грънчарското колело, баба Данче – на тъкачния стан, Емилия Максимова, Петър Божков и др.. С благодарност за техния безкористен труд в името на подрастващото поколение.

Събирателска и научно-изследователска дейност.

Събирателската работа се основава изключително на дарения, които приносители донесат в музея. Липсва инициатива за посещения на отделни населени места в общината, установяване на контакти с информатори, който биха могли да ни дадат сведения за дадено събитие, издирване на нови материали – вещевни, документи и снимки свързани с историята на Брезник, сведения за отделни личности и събития.

Проучване на материали от фонда на музея са частични, свързани преди всичко с подготовката на дадено събитие или изложба.

Изготвяне на тематико-експозиционни планове за изложбите в музея, подготвяне на изложбените таблаци и витрини е част от научно-изследователската работа на музея.

Издателската дейност

В дейността ни са включени: - изготвяне на плакати, покани, грамоти относно събитията проведени в музея.

- Издадохме сборника от V – та Научна Конференция „ Известия на общински исторически музей – Брезник, Общество, култура, образование“ .
- Издадохме също така и „Учебна тетрадка“ – Детски игри на открито – Когато бабите и дядовците ни бяха деца“ с финансовата подкрепа на Министерство на културата.
- Попълнихме библиотеката ни с нова литература - книгообмен между ОИМ Брезник и РИМ Плевен, както и с други музей в страната. В резултат, на което ни бяха изпратени научни издания на съответните музей, както и ние от наша страна изпратихме нашите издания от проведените научни конференции в ОИМ Брезник.

Квалификация:

Запознаване с европейските политики и добрите български музейни практики.

Участия в регионални и национални конференции Перник, Габрово / писане на доклад/. Обмяна на опит с РИМ - Перник.

Самоподготовка с възможностите на интернет пространството - запознаване с работата на български и европейски музеи, законодателството в областта на музейното дело и културното наследство.

Осигуряване на допълнителни средства за музея: Кандидатстване с проекти отворени през 2024 година и целева субсидия пред МК и други донори.

ПРОЕКТИ:

I. Реализиране и Отчитане на проекти за календарната 2024 година:

1. „Традиция и модерност“: Изложба-ревию. Наши манекени бяха деца от гр. Брезник. Обогатихме Спомагателния фонд на НИБ с реплики по снимки на детски облекла. Така колекцията ни от Облекла в края на XIX средата на XX век има завършен вид.
2. Оборудване на фондохранилищата на ОИМ-Брезник, отпечатване на музейна документация- Инвентарни книги, Актове, Временни разписки.
3. Съвместно с Кооперациите на Военно инвалидите с председател полк. Николов и председателя на Съюза на запасните офицери гр. Брезник полк. Петров организираме честване на 115 години от установяване на 5-ти конен полк в гр. Брезник, 90 години от построяването на Дом на народната армия. Бяха направени реплики по снимки на

облеклото на четници от Брезнишко в Македоно-Одринското опълчение, Блаканската и Първа Световна война, на опълченец и конник от V конен полк, с което обогатихме нашите временни експозиции.

II. Разработване и кандидатстване с проекти по обявени процедури:

1. „Музеен образователен център Цинцарска къща“ – Брезник, одобрен и финансиран от МК на стойност 37 337 лв.. Дейностите основно ще се реализират през 2025г.
2. „Брезник – Корените на общността“- изготвяне на Тематико-експозиционен план и художествено-пространствено оформление и представянето му пред МК за одобрение. Финансиран от МК на стойност 92 300 лв. Краен срок за реализиране м. ноември 2025г.
3. „Дигитални прозорци към миналото: 3D сканиране на културни артефакти“, в резервите – одобрен, не финансиран поради липса на средства.
4. Към фонд „Култура“ – „Сурова в Брезнишко“, отпечатване на луксозен албум, в резервите, нефинансиран поради липса на средства.

Информационна дейност.

Подготовка и изпращане на прессъобщения до всички регионални медии и националното радио.

- Участие в предавания и интервюта в кабелна телевизия „Кракра“.
- Участие в Радио „Благоевград“.
- Интервюта в местни, регионални и национални медии.

Предоставяне на актуална информация на медиите и отразяване на важни исторически събития, личности, движими и недвижими културни ценности.

Административна дейност :

Упражняване на необходимия контрол на дейността на музея. Своевременно отстраняване на пропуски в цялостната дейност. През 2024 г. беше проведена идентификационна и фондова комисия с изготвени експертни заключения за ДКЦ придружени със снимки. Със Заповед на Директора бе назначена Фондова комисия, Експертни комисии, Комисии за ежегодната инвентаризация по репрезентативния метод на ДКЦ от основен и спомагателен фонд на отделите.

От фондохранилищата уредниците са предоставили за временни експозиции и изследователски дейности десетки културни ценности. Елена Стоянова освен счетоводител, отговаря за Научния архив, както и да обработи и заведе новопостъпилите книги в библиотечния фонд. Спазване на реда за влизане във фондохранилищата, изнасяне на дкц, приемане-предаване на гостуващи изложби.

В ремонтните дейности извършвани в музейните обекти активно участваха работниците назначени в музея по програми от Бюрото по труда. Изхвърлиха се боклуците и се почисти приземният етаж в сградата на Военен клуб, редовно косене на тревата и поддържане на външното музейно пространство.

В срок се извърши проверка и заверяване на пожарогасителите в музейните обекти. При финансова възможност ще се постарам да изпълним предписанията свързани с пожароизвестителната инсталация.

С благодарност за проявеното разбиране, съпричастност към музейната кауза и добронамерени действия от страна на Общината и Общински съвет Брезник, както при търсене на решения по възникнали текущи музейни проблеми, така и при разработването на проекти.

Изготвил: Ваня Димитрова

Уредник Нова и Най-нова история на България.